

George Orwells glemte hustru får taletid i fascinerende genrehybrid

Anna Funder (billedet) tilbyder et nuanceret blik på, hvad det vil sige at være kunstner, og hvad det traditionelt ville sige at være hustru i sin bog om Eileen O'Shaughnessy og George Orwell. Foto: pressefoto

KRISTINA PARKOV

02.11.2025

BØGER // ANMELDELSE – Eileen O'Shaughnessy er blevet behandlet som en historisk parentes af adskillige af de biografister, der har skrevet om hendes mand George Orwell – på trods af hendes beviseligt store betydning for hans liv og forfatterskab. Men nu gives Orwells første hustru tiltrængt taletid i australske Anna Funders velfortalte genrehybrid.

Hustruskab

Forfatter: Anna Funder

Forlag: Grif

Udkom d. 24. oktober 2025

Der er i *Hustruskab* en tragikomisk beskrivelse af George Orwells forsøg på at få en kvinde i sit lejlighedskompleks til at gifte sig med ham. Han er blevet alene, er syg af

tuberkulose, far til en lille dreng og kan hverken lave mad eller gøre rent. Derfor igangsætter han en reel "hustrujagt", der virker manisk og en smule uhyggelig.

Kvinden fra lejlighedskomplekset har afvist hans tilnærmelser, men det afholder ham ikke fra at invitere hende til at tilbringe sommeren med sig på den afsidesliggende ø Jura ud for den skotske kyst. Det sker i et brev, der afsluttes med følgende ord:

"Tro ikke, jeg vil elske med dig mod din vilje. Du ved, jeg er civiliseret. Kærligst, George."

VINDER AF DEN FRANSKE
PRIX DU MEILLEUR LIVRE ÉTRANGER

HUSTRUSKAB

MRS. ORWELLS USYNLIGE LIV

**ANNA
FUNDER**

GRIF

Hun takker endnu engang nej til tilbuddet. Eksemplet er absurd. En mand der på skrift er nødt til at komme med forsikringer om, at han ikke er voldtægtsmand, ville nok ikke nå langt i ceremonien med at give en smuk rose i tv's realityprogram *Bachelorette* eller i det 21. århundrede generelt. Men her er man nødt til at indsætte det fortærskede udtryk om at *tiden var en anden*, simpelthen fordi den var det.

“Jeg skal indrømme, at jeg som beundrer af George Orwells forfatterskab var lidt ærgerlig, da bogen begyndte at opridse hans mange fejlbarligheder

Anna Funders bog har adskillige af den slags eksempler på mere eller mindre grænseoverskridende breve fra Orwell til forskellige kvinder (han var åbenbart notorisk utro), men det, jeg bider mærke i, er, at det åbenbart ikke har virket spor grænseoverskridende for *ham*. Kvinder var først og fremmest til for mænd, og langt de fleste kvinder accepterede det dengang som en selvfølge. Og en hustru måtte man have, i hvert fald til det praktiske.

Af denne grund er det heller ikke særlig underligt, at Orwells første hustru Eileen, som man ved havde en kæmpe betydning for hans forfatterskab, på det nærmeste er blevet visket ud af historien efterfølgende.

Kvinden mellem linjerne

Er værket *Hustruskab* så bare en lang tilsvining af George Orwells gode ry og rygter? Heldigvis ikke. En sådan bog ville hverken være vedkommende eller interessant. Men den er, så at sige, berettiget harm over det uretfærdige i at underspille en nær persons betydning i biografierne om Orwells liv og levned. Bogen forsøger at gøre op med det, der i forfatterens tak sidst i bogen defineres som ”den kønnede fiktion”, vi alle er fanget i. Altså de mange Orwell-biografister der har glemt at inkludere Eileen eller har givet hende en mindre fremtrædende plads, end hun fortjener.

Så hvem var hun, denne Eileen, og hvorfor skal vi læse om hende?

Hun menes at have været den direkte inspirationskilde til flere af Orwells mesterværker, herunder *1984* og *Animal Farm*. Hun skrev digtet *End of the Century, 1984* femten år før Orwells berømte roman *1984* udkom.

Eileen tog desuden til Barcelona under Den Spanske Borgerkrig for at støtte kampen mod fascisterne, men bliver nærmest ikke nævnt i Orwells erindringsbog *Hyldest til*

Catalonien om netop disse begivenheder, som de var sammen om. Hun var i lange perioder den i forholdet, der tjente pengene, og dermed købte Orwell timer fri til at skrive i.

Og så er der den tragiske historie om hendes død. Hun dør i 1945, som blot 39-årig, på et operationsbord, hvor hun skal have foretaget en hysterektomi. Indgrebet gik formentlig galt, fordi hun var for anæmisk og undervægtig til den operation. I dagene op til den fatale operation skriver hun det ene brev efter det andet til Orwell, der befinder sig i Paris, hvor han rapporterer for *The Observer* om tyskernes tilbagetrækning.

Et af Eileens sidste breve til sin mand beskrives i Funders bog som et ”uhyggeligt brev”, og det er det bestemt også. En række snirklede forklaringer, undskyldninger og retfærdiggørelser af sin egen sygdom og dens økonomiske ulemper skaber et billede af en desperat og syg kvindes forsøg på at overbevise sin mand om, at det er ”okay” at bruge en del penge på en livsnødvendig operation. Det værste er, at hun faktisk selv er i tvivl, for som hun skriver i brevet:

”(...) det, der bekymrer mig er, at egentlig synes jeg ikke, jeg er pengene værd.”

De fleste af pengene til den dyre operation har hun i øvrigt selv tjent, men alligevel spørger hun Orwell om lov til at bruge dem. Det siger noget om magtbalancen i deres forhold, og hvad der blev anset for vigtigst. Litteratur var bogstaveligt talt vigtigere end blødningsforstyrrelser og svulster i livmoderen.

Som læser vil jeg indsætte det berettigede forsvar for Orwell, at han ikke – i hvert fald ikke dokumenteret i bogen – på noget tidspunkt giver udtryk for, at pengene *ikke* bør bruges på operationen. Han er blot fraværende, udenlands, besvarer ikke hendes breve og er ikke nærværende i den periode, der fremstår som Eileens livs største krise, og altså også ender med at afslutte det.

George Orwells mange fejl

Med sine mere end 400 sider emmer bogen af nysgerrighed. På baggrund af seks nyopdagede breve fra Eileen O’Shaughnessy til en nær veninde udfolder fortællingen sig og blander breve, vidnesbyrd og fiktioniserede samtaler mellem Eileen og Orwell og andre mennesker i deres liv.

Bogens forfatter tilbyder os, med sin grundige research, et glimt af hvem de var. Og hvorfor der uden hans hustru Eileen muligvis ikke havde været nogen *Animal Farm*, kan vi læse:

”Selve bogens form – som fabel, roman, satire – var Eileens idé. Hun styrede ham væk fra at skrive et kritisk essay om Stalin og totalitarismen, og efterfølgende, i sengen for

at holde varmen mens bomberne faldt, arbejdede de på den sammen. I *Animal Farm* mødtes hendes psykologiske dybde og indlevelse med hans politiske indblik og blev til et mesterværk.”

Jeg skal indrømme, at jeg som beundrer af George Orwells forfatterskab var lidt ærgerlig, da bogen begyndte at opridse hans mange fejlbarligheder (utroskab, egoisme, grænseoverskridende adfærd overfor kvinder). Hvor trist, at en forfatter man beundrer viser sig at have været et fejlbarligt menneske! Men hvorfor egentlig? Ingen forestiller sig vel, at mennesker ikke har fejl, om man så er god til at skrive litteratur eller ej?

Hustruskab handler ikke om at ødelægge en af litteraturens største navne posthumt men om at nuancere fortællingen om hans liv og knuse den myte, at stor kunst skabes af ét menneskes anstrengelser alene. Og om langt om længe at bringe en af eftertiden skjult person, Eileen, ud af mørket.

Sandheden er, at stor kunst oftest er resultatet af et samarbejde (og jeg ved godt, at der er undtagelser, hvor forfattere lever og skriver helt alene). For mens den ene skaber verdenslitteratur på kvistværrelset, er der ofte en anden, der sørger for huset, maden, børnepasningen, alt det nødvendige i livet, der sjældent hyldes.

Ofte har denne anden været en kvinde, der har måttet opgive egne længsler og drømme for at kunstneren i familien (ofte en mand) kunne realisere sine. Dette nuancerede blik på hvad det vil sige at være kunstner, og hvad det traditionelt ville sige at være hustru, synes jeg bestemt man skal byde velkommen. Og så er *Hustruskab* en voldsomt interessant historisk fortælling, om man så er Orwell-fan eller ej.

[Klik dig videre til meget mere kulturstof her.](#)

Eileen O'Shaughnessy

George Orwell

Grif

Kristina Parkov

KRISTINA PARKOV

Kristina Parkov er uddannet journalist og har efterfølgende læst Skrivekunst ved Syddansk Universitet. Arbejder til daglig med kommunikation. Har tidligere skrevet for Litteraturnu og desuden fået noveller udgivet i det danske litterære tidsskrift uDkAnt samt hos Forlaget Futurum.

POV Overblik